

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Кристина Гърциянова**,
Национален институт по геофизика, геодезия и география при
Българска академия на науките,
професионално направление: 4.4. „Науки за Земята“,
научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“

Настоящото становище е изготвено въз основа на заповед № РД 38-40/22.01.2024 на ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ за участие в състава на научно жури за защита на дисертационния труд **„Оценка на речния отток и водните ресурси във водосборите западно от река Огоста“** за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ за научна област 4. Природни науки, математика и информатика по професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност: „Хидрология на сушата и водните ресурси“ на докторант Калин Кръстев Сейменов. Съобразено е с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане и на Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Кратки биографични данни

Калин Сейменов е роден на 22.08.1995 г. От представената автобиография в документите по процедурата за защита на дисертационния труд е видно, че докторанта е завършил образователна степен бакалавър в Геолого-географски факултет по в Софийски Университет „Св. Климент Охридски“ през 2018 г., а през 2019 г. е станал магистър по „Изменения на климата и управление на водите“ в същия Университет. Зачислен е за докторант в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в Геолого-географски факултет по професионално направление 4.4 Науки за Земята (Хидрология на сушата и водните ресурси) през 2020 г. Отчислен е с право на защита през месец януари 2023 г. Бил е стажант в Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Дирекция „Управление на водите“ и в Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), Дирекция „Контрол на околната среда“, направление „Опазване на водите“. От месец ноември 2021 г. до момента работи в Националния институт по геофизика, геодезия и география (НИГГГ БАН) като специалист-географ. Ползва английски език и притежава компютърни умения.

Обща характеристика, структура, съдържание и актуалност на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от 212 страници, от които увод /4 стр./, изложение /123 стр./, заключение /2 стр./, използвани източници /5 стр./ и приложения /78 стр./. Списъкът на използваната литература обхваща 142 източници, от които 78 на кирилица, 55 на латиница и 9 интернет източника.

Дисертабилността и актуалността на избраната за изследване тема се основават на необходимостта от извършването на анализ на тенденциите в обема, режима и физикохимичното състояние на повърхностните води в северозападната част на страната, където са развити малки и средни по дължина и площ на водосборната област реки, които са по-чувствителни към измененията на климата и антропогенните влияния в сравнение с обширните поречия.

Дисертационният труд е добре структуриран в увод, четири глави и заключение.

Във увода в ясен и концентриран вид са представени актуалността на темата, обекта и предмета на изследване, целта, задачите, както и ограниченията и научната значимост на изследването.

Изложението е конструирано в четири глави.

В глава първа озаглавена „Теоретико-методологична основа на изследването“ докторантът представя теоретичните постановки, подходите и методите за количествена и качествена оценка на речните води в условията на изменения на климата и антропогенни въздействия.

В глава втора „Териториален обхват, изходни данни и методи на изследване“ информира за географското положение, границите и площта, основните хидрографски, природно-географски, административно-териториални и демографски характеристики на района се описват хидрометричните станции и пунктовете за мониторинг, периодите и продължителността на наблюденията, избраните подходи и методи на изследване.

Трета глава „Фактори за формиране на количеството и качеството на речните води във водосборите западно от р. Огоста“ авторът представя анализ на факторите, оказващи влияние за формиране обема, режима и физикохимичното състояние на повърхностните води в района. Анализът е подкрепен от карти, таблици и графични изображения.

В четвърта глава озаглавена „Речен отток и водни ресурси във водосборите западно от р. Огоста“ се анализира хомогенността и вероятностното разпределение, статистическите характеристики, колебанията и тенденциите на годишния речен отток, разкрива се обема на повърхностните водни ресурси и степента на водообезпеченост на населението. В същата глава се коментират пространствено-времевите и количествените параметри на пълноводието и маловодието, месечния и сезонния отток, екстремно високите и ниските водни нива, информира за физикохимичното състояние и качеството на речните води.

Заключението синтезира получените резултати в четвърта глава на дисертацията. Авторефератът коректно отразява същността на дисертационния труд.

Представеният от кандидата дисертационен труд показва задълбочени теоретични знания в предоставената тематика и способността на докторанта да реализира самостоятелни научни изследвания.

Приноси на дисертационния труд

Приносите на дисертационния труд са формулирани в три основни посоки са дефинирани като – научен, научно-приложен и научно-методологичен.

Научния принос се изразява в установяването на статистически значими негативни тенденции в изменението на речния отток, промени във вътрешногодишното разпределение на водните количества и прояви на височинна зоналност на редица хидроложки параметри, също така и в доказването на положителен тренд в качеството на речните води по физикохимични и интегрални показатели.

Научно-приложния принос се основава на документирането на обемът и обезпечеността с водни ресурси. Предложени са дейности за намаляване загубата на водни ресурси и подобряване качеството на речните води.

Научно-методологичен принос е представен въз основа на широк спектър от подходи и методи за изчисляване и анализиране на множество хидроложки величини. Извършването на комплексна количествена и качествена оценка на речния отток и водните ресурси в изследваните водосбори представлява съществена част на дисертационния труд.

Критични бележки и препоръки

Нямам сериозни критични бележки към съдържанието и същността на дисертационния труд.

Заклучение

Актуалността и значимостта на темата на дисертационния труд, неговата структура, съдържание, получените резултати и формулираните приноси сочат за компетентност и достатъчна ангажираност на докторанта относно изследваната проблематика. Кандидатът е представил и две самостоятелни публикации (осигуряващи – общо 40 т. при изискуеми 30 т.), с които покрива минималните наукометрични изисквания в съответствие с чл. 2б от ЗРАСРБ.

Изложеното по-горе ми дава основание да изразя своята положителна оценка и да предложа на научното жури да присъди на Калин Кръстев Сейменов образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 4.4. „Науки за Земята“, научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“.

08.04.2024 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р К. Гърциянова/